

РЕШЕНИЕ

№ 38620

гр. София, 20.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, второ отделение 27 състав, в
публично заседание на 21.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Димитър Петров

при участието на секретаря Дора Тинчева, като разгледа дело номер **4357** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК, вр. чл.190а от Закон за водите.

Образувано е по жалба на Министерство на отбраната, представлявано от Министъра на отбраната, срещу предписанията обективирани в Констативен протокол № 09-02-23/15.01.2025г. издаден от Б. К. – главен инспектор в РО НЯСС „Юг-Ю. България“ офис Х. и Б. З. - инспектор в РО НЯСС „Юг-Ю. България“ офис Х..

Жалбоподателят поддържа, че обжалваният акт е незаконосъобразен, тъй като проверяваният воден обект не представлява „язовир“ по смисъла на §1, ал.1, т.94 от ДР на ЗВ, поради което и дадените предписания по отношение на него не са приложими. Отделно от това и предписанията са идентични с предписанията дадени с предходен КП № 09-02-214/24.04.2024г., който е обжалван, като съдебното производство по жалбата е висящо. Оспорва и компетентността на органите издали оспорените предписания.

Ответниците - Б. К. – главен инспектор в РО НЯСС „Юг-Ю. България“ офис Х. и Б. З. - инспектор в РО НЯСС „Юг-Ю. България“ офис Х., оспорват жалбата с писмен отговор.

Софийска градска прокуратура не взема становище.

След като прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства и взе предвид доводите на страните, съдът приема следното:

Фактическата обстановка по делото не е спорна, а и се установява от събраните писмени доказателства.

На 15.01.2025г. длъжностни лица – инспектори от РО „Юг-Ю. България“ офис Х., при главна

дирекция „Надзор на язовирната стена и съоръженията към тях“ - НЯСС към ДАМТН, в присъствието на представители на министерство на отбраната, са извършили проверка на техническото и експлоатационното състояние на язовир „Д. кория“, находящ се в землището на [населено място] камък, с номер на имота по КВС: 54448.1.162 (стар 001164), за който е издаден АПДС № 2513/05.07.2023г. За проверката е съставен Констативен протокол № 09-02-23/15.01.2025г. – приложен по делото.

В КП са отразени следните данни за язовирната стена и съоръженията към нея: Класификация на язовира по чл.141а, ал.1 и ал.2 от ЗВ – малък; Класификация на язовира по чл.141б, ал.1 от ЗВ по степен на потенциална опасност – първа висока степен на потенциална опасност; Тип язовирна стена, съгласно чл.8, ал.1 от Наредбата по чл.141, ал.2 от ЗВ в зависимост от конструкцията – гравитачна, а в зависимост от строителните материали и технологията на изграждане – от местни материали/земно-насыпни; Предназначение на язовира – напояване.

В КП са направени и констатации за състоянието на съоръжението, както следва: Корона – проходима, неравна, с локални слягания по цялата дължина; Воден откос – в зоната между кота НВРВН и кота корона е орасъл с единична храстовидна и дървесна растителност; Въздушен откос – обрасъл с гъста храстовидна и дървесна растителност и е невъзможен обход и оглед. Посочено е, че на разстояние 15 м от петата на язовир „Д. кория“ се намира гробище парк на [населено място] камък, който граничи с отводящият канал на основния изпускател; Преливник – изградени са два преливника в левия и в десния скат във вид на земен канал, с близко до трапецовидно напречно сечение – чисти от растителност; Отводящи канали – изградени след двата преливника – оформени във вид на земен канал; Основен изпускател – монтиран шибърен спирателен кран DN 200мм, след който тръбата е с по-малък диаметър, свързана е директно към напоителна система и няма свободно изтичане на вода. Не се установява наличие на друг спирателен кран, монтиран на него.

Въз основа на тези констатации са дадени оспорените в настоящото производство предписания: 1. По техническата документация – в изпълнение на чл.4 от Наредбата да се представи договор с оператор; 2. По осъществяване на безопасна техническа експлоатация: 2.1. Да се насипе, подравни и хоризонтира короната; 2.2. Да се почисти водният откос от храстовидна и дървесна растителност; 2.3. Да се почисти въздушният откос от храстовидна и дървесна растителност; 2.4. Да се премахне връзката към напоителната система или се изгради нова такава, като се осигури нормално експлоатационно състояние на основания изпускател.

Протоколът е подписан от служителите извършили проверката - Б. К. и Б. З. (ответниците по делото), както и от представители на собственика - А. Д. – началник отдел „РИО – П.“, ГД „Инфраструктура на отбраната“ към Министерство на отбраната и от инж. С. С. – главен експерт. КП е изпратен на министъра на отбраната с писмо на председателя на ДАМТН с изх.№ 85-01-175/11.02.2025г. – получен на 17.02.2025г.

Приети са още като писмени доказателства: Акт № 2511 за публична държавна собственост, съставен на 05.07.2023г., за ПИ с идентификатор 54448.1.162, с предназначение водоем и с площ от 52 321 кв.м.; Акт № 2512 за публична държавна собственост, съставен на 05.07.2023г., за ПИ с идентификатор 54448.1.163, с предназначение „за водностопанско, хидромелиоративно съоръжение“ и с площ от 826 кв.м.; Акт № 2513 за публична държавна собственост, съставен на 05.07.2023г., за ПИ с идентификатор 54448.1.164, с предназначение „за водностопанско, хидромелиоративно съоръжение“ и с площ от 10 230 кв.м.

Приети са още като писмени доказателства – заповеди за оправомощаване на длъжности лица към ГД НЯСС с правата на председателя на ДАМТН, в това число и да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръжения към тях, както и да определят срок за

тяхното изпълнение.

Представено е и Приложение № 1 към чл.10, ал.2 за Класифициране по степен на потенциална опасност съгласно чл.141б от ЗВ, за язовир „Д. кория“, с включените три поземлени имоти - 54448.1.162, 54448.1.163 и 54448.1.164. Класифицирането е направено от Комисия определена със Заповед № РД-14-32/07.06.2022г. на областния управител на област Х. и включваща длъжностни лица от областната администрация, на ДАМТН, на РД ПБЗН – Х., БД ИБР П., както и на [община]. Оценката на експертите е, че язовирът представлява заплаха за човешки жертви, пряко засегнати хора в заливаемата зона. Въз основа на тази констатация, язовирът е класифициран от Първа Висока степен на потенциална опасност, същият е разположен над [населено място] камък. Други доказателства, относими за предмета на настоящото производство – предписанията обективирани в Констативен протокол № 09-02-23/15.01.2025г., не са ангажирани.

Въз основа на така събраните доказателства, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е редовна и допустима – подадена от легитимирана страна - адресат и е срещу акт подлежащ на обжалване с оглед установените с акта задължения, с оглед на което следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно правомощията си по чл.146 АПК съдът при преценка законосъобразността на административния акт проверява дали е издаден от компетентен орган (т.1), в съответната форма (т.2), допуснато ли е съществено нарушение на административно-производствени правила при издаването му (т.3), налице ли е противоречие на административния акт с материалноправни разпоредби (т.4) и несъответствие с целта на закона (т.5), като съдът не е ограничен от посочените от оспорващия основания, а проверява всички основания по чл.146 АПК.

Съответствието на оспорения акт с материалния закон се преценява към момента на издаването на административния акт (чл.142, ал.1 АПК).

Съдът намира, че оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в съответствие със законоустановените изисквания за форма и мотивираност на административния акт и при спазване на административнопроизводствените правила.

Констативен протокол № 09-02-23/15.01.2025г. е изготвен от компетентен орган по смисъла на чл. 190, ал. 4 във връзка с чл. 190а, ал. 1, т. 3 ЗВ - длъжностни лица. Със Заповед № 2010-424/10.06.2024г. на председателя на ДАМТН, са оправомощени конкретни длъжностни лица, сред които и издателите на акта (т.60 и т.63), да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или съоръженията към тях, както и да определят срок за тяхното изпълнение. Съгласно чл. 10, ал. 4 ЗВ, политиката свързана с контрола върху техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях, се осъществява от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор. Разпоредбата на чл. 190а, ал. 1, т. 3 ЗВ изрично възлага на председателя на ДАМТН или оправомощените от него длъжностни лица да имат право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях съобразно правомощията си по този закон и Наредбата по чл.141, ал.2 ЗВ. Конкретно дадените предписания с процесния КП, касаят именно спазване на изискванията за осъществяване на техническата експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях, които изисквания попадат в приложното поле на Наредбата по чл.141, ал.2 ЗВ – Наредба № 13 от 29.01.2004 г. за условията и реда за осъществяване на техническата експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях, издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието и горите и министъра на енергетиката и енергийните ресурси, обн., ДВ, бр. 17 от 2.03.2004 г., с оглед на което и предписанията са в рамките на компетентността на председателя на ДАМТН и на оправомощените от него длъжностни лица.

В оспорения акт са посочени конкретните фактически и правни основания за издаването му – цитираните по-горе констатации от огледа на язовира, съответно разпоредбата на чл.190а ЗВ, с оглед на което и са изпълнени изискванията за форма на административния акт по чл.59 АПК.

При издаване на акта са спазени административнопроизводствените правила. Видно е от констативния протокол, че проверката е извършена в присъствие на представители на жалбоподателя, които са подписите си са удостоверили, че са се запознали с констатациите в акта и нямат възражения срещу тях.

Съдът намира и, че са налице материалноправните предпоставки за издаване на предписанията.

Нормата на чл.190а, ал.3 ЗВ гласи, че Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощените от него длъжностни лица, имат право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях съобразно правомощията си по този закон и наредбата по чл. 141, ал. 2, включително за извършване на мерки и действия за изясняване на техническото състояние и на условията за експлоатация на контролираните обекти, с изключение на язовирите по приложение № 1 към чл. 13, т. 1, за намаляване на водните обеми, за което уведомява съответната басейнова дирекция, както и да определят срок за тяхното изпълнение.

Не е спорно по делото, а и от цитираните по-горе актове за публична държавна собственост е видно, че правата на собственик на проверявания обект - язовир „Д. кория“, се упражняват от жалбоподателя – министерство на отбраната. Основното възражение на жалбоподателя е, че проверяваният воден обект не представлява „язовир“ по смисъла на §1, ал.1, т.94 от ДР на ЗВ, поради което и проверяващите контролни органи нямат правомощия да издават предписания по чл.190а, ал.3 ЗВ, по отношение на него.

Съгласно легалното определение в цитирания §1, ал.1, т.94 от ДР на ЗВ, "Язовир" е водностопанска система, включваща водния обект, язовирната стена, съоръженията и събирателните деривации, както и земята, върху която са изградени. От писмените доказателства по делото – неоспорени от страните, се обосновава изводът, че язовир „Д. кория“ (предмет на проверка по оспорения констативен протокол), попада в приложното поле на понятието „язовир“ съгласно §1, ал.1, т.94 от ДР на ЗВ. На първо място, видно от цитираните по-горе три акта за държавна собственост (с номера 2511, 2512 и 2513 – съставени на 05.07.2023г.), язовир „Д. кория“ включва общо три поземлени имота с различно предназначение – ПИ с идентификатор 54448.1.162 – водоем, ПИ 54448.1.163 - „водностопанско, хидромелиоративно съоръжение“ и ПИ 54448.1.164 - „за водностопанско, хидромелиоративно съоръжение“. В тази връзка отговаря на изискванията на §1, ал.1, т.94 от ДР на ЗВ, тъй като представлява водностопанска система, включваща водния обект (ПИ 54448.1.162), язовирна стена и съоръженията (ПИ 54448.1.163 и 54448.1.164). Обектът има язовирна стена, което е видно и от процесния по делото КП. Там изрично е отразено, че обектът има язовирна стена с гравитачна конструкция, изградена от местни земно-насипни материали. Тези констатации, в това число за вида и конструкцията на язовирната стена, не са оспорени от представителите на ответника, които са подписали КП без възражения.

Отделно от това, не се оспорва от жалбоподателя, че на язовира – язовир „Д. кория“ е дадена класификация по реда на чл.141б, ал.1 от ЗВ, с оглед потенциалната опасност, като е определен в първа висока степен на потенциална опасност, представляващ заплаха за човешки жертви, пряко засегнати хора в заливаемите зони. Жалбоподателят не твърди да е оспорил този акт, с оглед на което и съдът зачита стабилния акт по чл.141б, ал.1 от ЗВ, който има за последици – класифицирането на обекта като „язовир“ и отреждането му в първа висока степен на потенциална опасност.

По тези съобщения, с оглед конкретните характеристики на обекта - представляващ водностопанска система, включваща водния обект (ПИ 54448.1.162), съоръженията (ПИ 54448.1.163 и 54448.1.164) и язовирна стена с гравитачна конструкция изградена от местни земно-насипни материали, както и стабилният административен акт класифициращ язовира от първа висока степен на потенциална опасност по чл.141б, ал.1 от ЗВ, съдът намира, че той попада в приложното поле на §1, ал.1, т.94 от ДР на ЗВ, съответно оправомощените длъжностни лица по чл.190, ал.4 ЗВ, имат правомощия да дават предписания по отношение на него, по реда на чл.190а, ал.1, т.3 ЗВ.

Дадените предписания са съответни на установените обстоятелства. При проверката е констатирано, че короната на язовирната стена е неравна, с локални слягания по цялата ѝ дължина; въздушният откос и водният откос са обрасли с храстовидна и дървесна растителност. Не е осигурена нормална експлоатация на основния изпускател, тъй като той представлява система от монтиран шибърен спирателен кран DN 200мм, след който тръбата е с по-малък диаметър, свързана е директно към напоителна система и няма свободно изтичане на вода. Тези факти надлежно са удостоверени в приложения по делото констативен протокол от проверката, ползващ се с материална доказателствена сила в процеса, тъй като е съставен от длъжностни лица, в кръга на службата им, при спазване на изискванията за форма и процесуален ред. Отделно и протоколът с констатациите е подписан и от представители на жалбоподателя, без възражения. При направена констатация, че не са спазени изискванията за осъществяване на техническата и безопасна експлоатация на съоръженията, какъвто е случаят при - нарушена геометрия на короната; обрасли с храстовидна и дървесна растителност въздушен откос и воден откос; неправилната конструкция на основния изпускател застрашаваща сигурността на съоръжението, в правомощията на длъжностните лица е да дадат предписания на собствениците да предприемат мерки и действия за осигуряване на изправно техническо състояние на язовирните стени и съоръженията към тях и за безопасната им експлоатация, каквото в случая правилно е сторено с обжалвания акт. Предписаните действия съответстват на целта – да се осигури изправно техническо състояние и безопасна експлоатация на съоръжението. Следва да се посочи и, че със Закона за водите се уреждат обществените отношения, свързани с техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях, като те са пряко и непосредствено свързани с тяхната безопасна експлоатация. Преките и непосредствени последици от неизправно техническо състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, са свързани с човешкия живот и здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност. Възникването на една такава непосредствена опасност може да е в резултат именно от действие или бездействие на собственика на съответния неизправен язовир, поради и което сериозността на евентуалните вредни последици от недоброто техническо състояние на язовирните стени, поражда задължения на собствениците на язовирните стени и съоръженията към тях да изпълняват дадените предписания от контролните органи. В конкретния случай, видно от цитираните по-горе писмени доказателства, язовир „Д. кория“ е класифициран в първа висока степен на потенциална опасност, поради и което неговият собственик е задължен да го поддържа в изправно техническо състояние, което да осуетява по всякакъв начин настъпването на неблагоприятни и вредни последствия. Конкретно дадените предписания са за постигане на тази цел, тъй като и язовирът е разположен над [населено място] камък.

По отношение предписанието по т.1 от КП - По техническата документация – „в изпълнение на чл.4 от Наредбата да се представи договор с оператор“:

Съгласно разпоредбата на чл.141, ал.2 ЗВ, условията и редът за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на председателя на Държавната агенция за метрологичен и

технически надзор. В случая – Наредба за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние, Приета с ПМС № 12 от 28.01.2020 г., обн., ДВ, бр. 9 от 31.01.2020 г., в сила от 31.01.2020г. – Наредбата. Съгласно чл.4, ал.1 от Наредбата, собственикът на язовира стопанисва, поддържа, организира, провежда, ръководи и осъществява техническата и безопасната му експлоатация и опазването на околната среда. Собственикът на язовира и съоръженията към него, който не отговаря на изискванията за оператор, възлага стопанисването, поддържането и осъществяването на техническата експлоатация на лице, което отговаря на изискванията на § 1, т. 95 от допълнителните разпоредби на Закона за водите - ал.2, като в 7-дневен срок от подписването на договора уведомява Държавната агенция за метрологичен и технически надзор – ал.4. В случая, органът, който упражнява правомощията на собственика на язовир „Д. кория“ – Министерство на отбраната, не отговаря на изискванията на § 1, т. 95 ("оператор на язовирна стена" е физическо лице хидроспециалист или юридическо лице, което разполага със служител хидроспециалист за осъществяване на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на язовирни стени и на съоръженията към тях, възложени му от собственика), с оглед на което и правилно е дадено предписание на основание чл.4, ал.4 от Наредбата, такъв договор да се представи в ДАМТН, доколкото и няма данни по преписката собственикът да е заявил, че разполага със служител хидроспециалист, който да осъществява дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на язовирната стена на язовир „Д. кория“ и на съоръженията към нея.

По тези съображения, съдът намира че оспореният административен акт е правилен и законосъобразен, поради което жалбата на министерство на отбраната е неоснователна и следва да се отхвърли.

По отговорността на страните за разноски:

При този изход на делото право на разноски на основание чл.143, ал.3 АПК има ответникът, като следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева, определено съгласно чл. 37 от Закона за правната помощ.

Воден от горното, Административен съд София град, 27 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ Министерство на отбраната, представлявано от Министъра на отбраната, срещу предписанията обективирани в Констативен протокол № 09-02-23/15.01.2025г. издаден от Б. К. – главен инспектор в РО НЯСС „Юг-Ю. България“ офис Х. и Б. З. - инспектор в РО НЯСС „Юг-Ю. България“ офис Х..

ОСЪЖДА Министерство на отбраната, **да заплати** на основание чл.143, ал.3 АПК, на Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, сумата от **100 лева** – юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: